

Результати опитування керівників підприємств Харківської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Харківської області в IV кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Харківської області** у IV кварталі 2025 року свідчать, що, незважаючи на війну, брак кваліфікованих працівників та подорожчання енергоносіїв, респонденти очікували зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні, та мали стримані очікування щодо перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася нижча інфляція. Девальваційні очікування залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у III кварталі 2025 року – 9.3%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.8%. Найпесимістичніше були налаштовані респонденти підприємств торгівлі («мінус» 42.9%);
- повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги: частка респондентів, які очікували, що зростання споживчих цін не перевищить 10.0%, становила 56.8% (у попередньому кварталі – 45.5%), у цілому по Україні – 43.3%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжували називати воєнні дії та їх наслідки (відмітили 91.1% респондентів), витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікувало 77.3% респондентів (у III кварталі 2025 року – 75.0%), у цілому по Україні – 87.9%;
- стримані результати стосовно фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – «мінус» 2.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.1%), у цілому по Україні – 0.8% (таблиця);
- обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2025 року – 8.9%). Респонденти також очікували нижчі темпи зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 8.3% (у попередньому кварталі – 38.5%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 9.6% та 11.7% відповідно;
- інвестиційні видатки на виконання будівельних робіт на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі). Водночас респонденти очікували збільшення інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 9.8% (у III кварталі 2025 року – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 2.9% та 7.0% відповідно;
- збільшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – 6.8% (у попередньому кварталі – 2.2%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 3.8%;
- вищі темпи зростання цін на товари / послуги, що купують і продають підприємства: баланси відповідей – 80.0% і 56.8% відповідно (у попередньому кварталі – 68.2% і 44.4% відповідно). Найвищі оцінки щодо зростання цін на продукцію власного виробництва в підприємств інших видів економічної діяльності (85.7%) (графік 6). Очікувалося, що на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, вартість трудових ресурсів та ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника вищими темпами: баланси відповідей – 58.5% та 54.5% відповідно (у попередньому кварталі – 53.5% та 43.2% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежували спроможність підприємств області нарощувати виробництво воєнні дії та їх наслідки (відмітили 93.3% опитаних), брак кваліфікованих працівників та занадто високі ціни на енергоносії (графік 5).

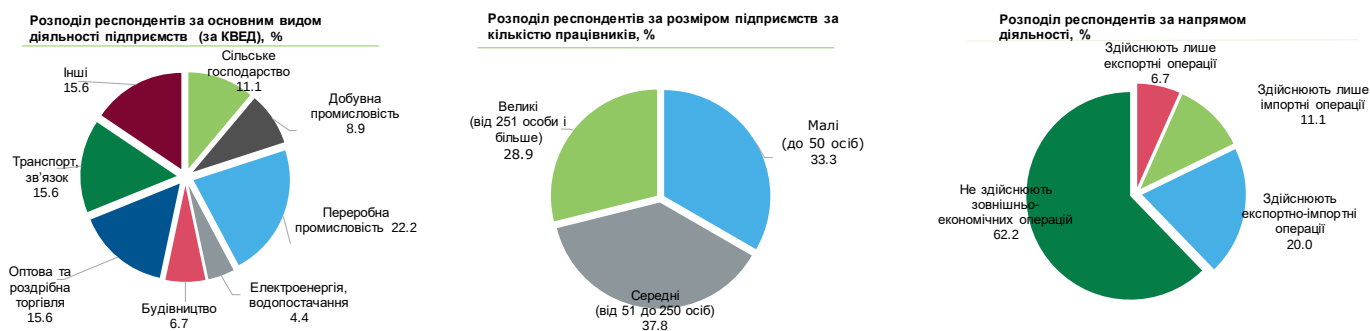
Респонденти послабили очікування щодо потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити, обирали виключно запозичення у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом не змінилися (графік 9). Наявність інших джерел фінансування та занадто високі ставки за кредитами – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

95.6% респондентів області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 95.9%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

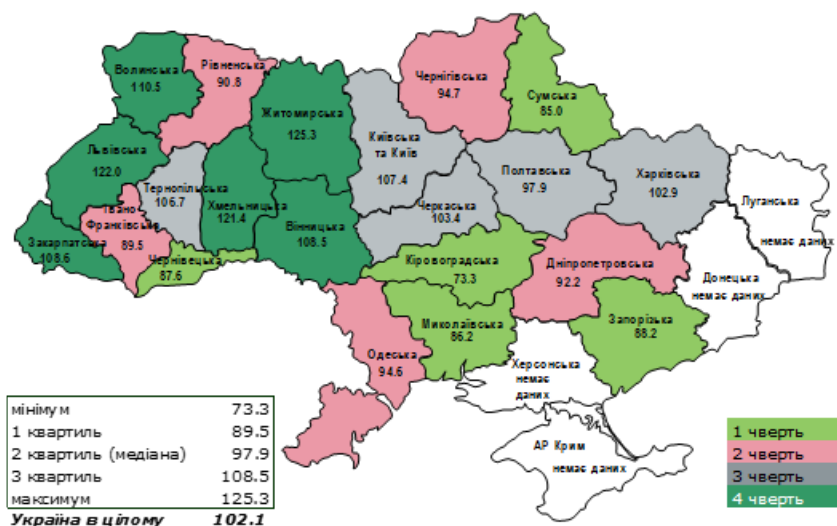
- підприємства мали певні фінансово-економічні труднощі: баланс відповідей – «мінус» 4.4% (у III кварталі 2025 року – «мінус» 22.2%), у цілому по Україні – «мінус» 5.8%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва вищий, ніж нормальний: баланс відповідей – 4.8% (у попередньому кварталі – 4.5%);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 16.3% (у попередньому кварталі – 18.6%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

- період проведення – 03–27 листопада 2025 року;
- опитано всього 45 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна промисловість, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Харківської області щодо їх ділової активності (за складовими)

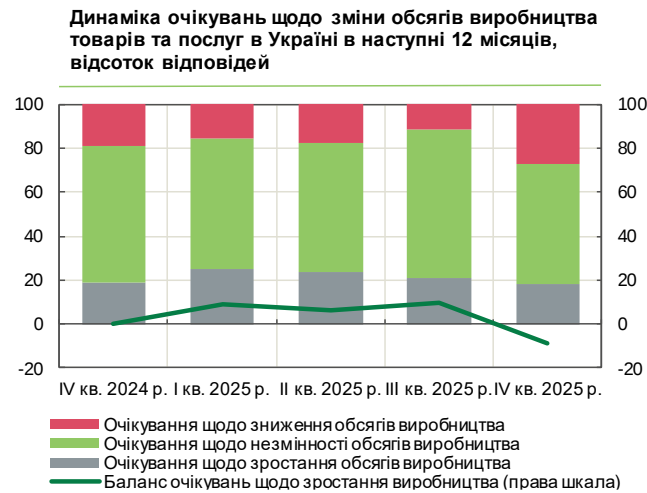
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.	III кв. 2025 р.	IV кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-16.7	7.0	-2.2	-11.1	-2.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	18.2	4.3	8.9	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-6.4	-15.9	6.5	0.0	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	4.3	-4.5	17.4	0.0	9.8
кількості працівників	-2.1	0.0	0.0	2.2	6.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

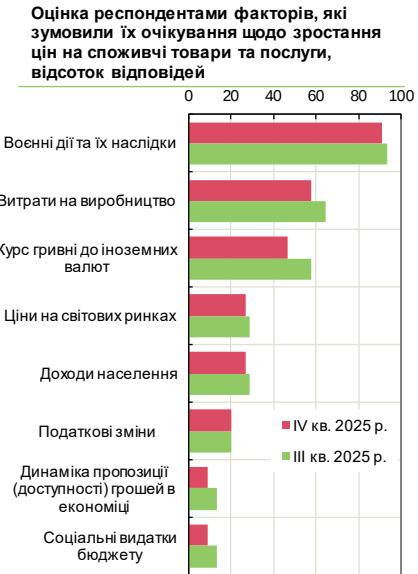
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

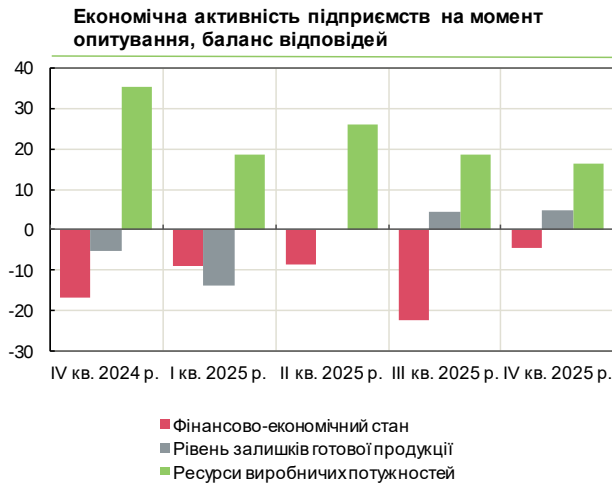
Графік 1

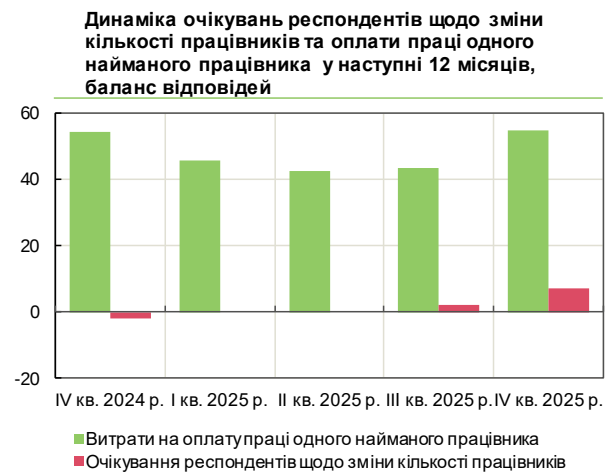
Графік 2

Графік 3

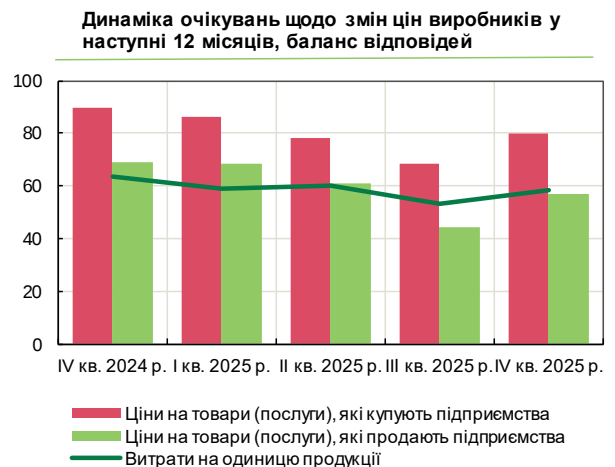
Графік 4

Графік 5

Графік 6

Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

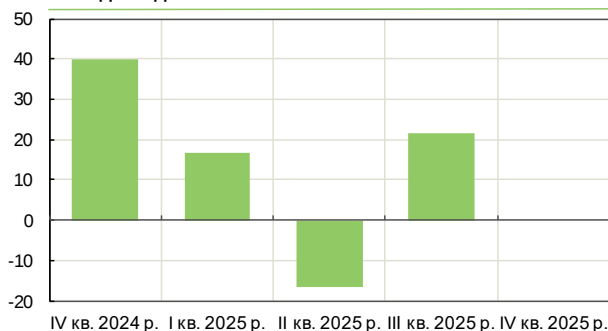
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

